

I Nordjylland opererer de oftere for lungekræft – det gavner overlevelsen

Kræft i lungerne er en alvorlig sygdom, som flere tusinde danskere hvert år dør af. I Region Nordjylland er de rigtig dygtige til at opdage sygdommen i et tidligt stadie, hvor der er bedre behandlingsmuligheder – det betyder, at flere overlever lungekræft. Arbejdet med at lære af nordjyderne for at kunne udbrede deres løsninger er allerede sat i gang.

Chancen for at overleve diagnosen lungekræft er blevet markant bedre over de seneste år. Det betyder, at Danmark nu nærmer sig at være på niveau med Norge og Sverige.

Bag nyheden om den flotte fremgang, gemmer sig yderligere en succeshistorie. Chancen for at overleve lungekræft er nemlig større i Region Nordjylland end i resten af landet, viser en ny rapport fra Dansk Lunge Cancer Register (DLCR) og Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram (RKKP), som har set på diagnoser stillet i perioden 2014-2018.

En af årsagerne til, at flere overlever lungekræft i Nordjylland er, at kræftsvulsterne ofte bliver opdaget tidligere. Det betyder, at kræften ikke har spredt sig til andre dele af kroppen, og dermed er muligheden for at behandle sygdommen langt bedre.

"Nordjylland klarer sig fantastisk flot på lungekræftområdet. De er dygtige til at opdage lungekræft tidligt og dygtige til at behandle patienterne, når de har konstateret sygdommen. Det betyder, at flere overlever lungekræft i Nordjylland. Derfor skal resten af landet nu prøve at lære af deres gode erfaringer," siger Torben Riis Rasmussen, der er overlæge på Aarhus Universitetshospital og formand for Dansk Lunge Cancer Gruppe (DLCG), der samler forskere og læger inden for lungekræft på tværs af landet.

Resultaterne taler for sig selv – nu skal vi finde forklaringen

Når man ser på chancen for at overleve lungekræft er resultaterne markante. I Danmark får 85 procent af lungekræftpatienterne diagnosen ikke-småcellet lungekræft. Fem år efter diagnosen er stillet, er 19 procent af patienterne i Region Sjælland stadig i live, mens hele 27 procent af nordjyderne fortsat lever. I et lille homogent land med et stærkt sundhedsvæsen og fri adgang til behandling, er det en markant forskel.

"Vi kan se, at der er markante forskelle på tværs af landet, selvom alle i princippet tilbydes det samme sundhedstilbud med udredning og behandling efter kræftpakkerne. Derfor skal vi nu finde forklaringen på, hvorfor flere patienter i Nordjylland overlever lungekræft," siger Torben Riis Rasmussen.

Han har da også allerede to bud på, hvad de gør rigtigt i Nordjylland.

"For alle kræftdiagnoser gælder det, at det er afgørende at finde kræften så tidligt, som muligt. Det er de særligt gode til i Nordjylland. Vi ved endnu ikke præcis, hvorfor det er sådan, men det kræver et sammenspil mellem patienterne, der skal gå til lægen med symptomer og lægerne, der skal være gode til at henvise til yderligere undersøgelse, så patienterne kan blive undersøgt ordentligt," siger Torben Riis Rasmussen.

Samtidig afslører et kig i tallene, at de på Aalborg Universitetshospital opererer en større andel af lungekræftpatienterne. Det kan også være en del af forklaringen på, at flere overlever.

"Vi ved, at operation for lungekræft er den behandling, der giver den bedste langtidsoverlevelse. Men en operation indebærer også risici, og for skrøbelige patienter med f.eks. meget dårlig lungefunktion eller svær hjertesygdom er strålebehandling som alternativ til operation et rigtigt godt valg. Vi kan i data fra Dansk Lunge Cancer Register se, at de i Aalborg opererer flere patienter fremfor at give stråleterapi end f.eks. i Aarhus og Odense. Noget kunne tyde på, at det kan være en del af forklaringen på de gode resultater fra Region Nordjylland, men vi ved det endnu ikke" siger Torben Riis Rasmussen.

Bilen er pakket og turen går mod nord

Når en region i den grad skaber gode resultater på et bestemt kræftområde, gælder det om at få udbredt de gode løsninger til resten af landet. Den slags arbejde er faktisk en kerneopgave for de multidisciplinære cancer grupper (DMCG'erne). Derfor har Torben Riis Rasmussen og de øvrige medlemmer af Dansk Lunge Cancer Gruppens bestyrelse (DLCG) allerede planlagt et besøg, hvor de skal op og lære.

"Vi har allerede lavet en aftale om at komme på besøg så snart, det kan lade sig gøre for corona. Vi skal tale med de praktiserende læger og finde ud af, hvad det er der gør, at de kan henvise patienterne til udredning tidligere end de andre regioner," siger han.

Samtidig har overlægen igangsat en undersøgelse, der skal sammenligne patienterne på Aalborg Universitetshospital med dem på Aarhus Universitetshospital. Undersøgelsen skal vise, om man behandler patienter, der minder om hinanden, på samme måde.

"Operationsteknikken er gennem årene blevet mere og mere skånsom, og det er muligt, at man i Aalborg har været bedre til at udnytte det til at få flere patienter opereret end vi har i resten af landet. Det skal vi finde ud af med den her sammenligning," siger han.

Viser det sig, at nordjyderne har god erfaring med at operere en større del af patienterne, ligger planen klar.

"Hvis undersøgelsen viser, at de får gode resultater ved at vælge operation til flere patienter, og herunder også de lidt skrøbelige patienter, så skal den behandlingsstrategi naturligvis udbredes til resten af landet. Er det tilfældet, må vi opdatere de nationale retningslinjer for behandling af lungekræft," siger Torben Riis Rasmussen, der som formand for DLCG har et meget bredt netværk blandt de forskere og læger, der arbejder med lungekræft.

Systematisk registrering giver mere sundhed til alle danskere

At de gode løsninger fra Region Nordjylland om ganske kort tid kan være omsat til nye måder at gribe lungekræft an på i hele landet skyldes, at vi i Danmark er meget fokuserede på at registrere, samle og analysere data om patienter og behandlinger.

I spidsen for det arbejde står Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram (RKKP) og Danske Multidisciplinære Cancer Grupper (DMCG), der i fællesskab samler og analyserer data og omformer det til retningslinjer for, hvordan forskellige kræftsygdomme skal udredes og behandles.

"Jeg glæder mig over, at alt vores arbejde med at registrere, indsamle og analysere data endnu en gang bærer frugt. Gennem det arbejde har vi fået øjnene op for, at de gør noget

rigtigt på lungekræftområdet i Region Nordjylland – takket være systematisk arbejde med data for patienter og behandling, kan resten af Danmark snart nyde godt af de gode erfaringer fra Nordjylland," siger Jens Winther Jensen, der er direktør i RKKP.

For yderligere information:

Torben Riis Rasmussen, Formand for DLCCG, overlæge, kliniske lektor, ph.d.,
Lungemedicinsk afdeling, Aarhus Universitetshospital: 21 44 81 82

Erik Jakobsen, Daglig leder Dansk Lunge Cancer Register, overlæge, klinisk lektor, Hjerte-,
Lunge- og Karkirurgisk afd. T, Odense Universitetshospital: 21 49 11 39

Jens Winther Jensen, direktør i Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram (RKKP): 24
88 84 28